KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Asta Wahlgrén, Tomi Guttorm, Emma Kokkonen, Joonas Mikkilä, Hanna Väätäinen ja Mira Huusko Seinäjoen ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Vesa Vuolio, Elina Varamäki, Tuija Vasikkaniemi ja Johanna Säilä-Jokinen**
Auditointivuosi **2022**, Karvin julkaisu **2:2022**
Kieli **Suomi**
ISBN **978-952-206-678-7 pdf**

4.1 Jatkuvan oppimisen suunnittelu, organisointi ja kehittäminen

- Korkeakoulun itsearviointi

SeAMKin arviointikohde kohdassa Oppiva korkeakoulu on Jatkuvan oppimisen suunnittelu, organisointi ja kehittäminen. Jatkuvan oppimisen valikoituminen korkeakoulun itse valitseman arviointialueen kohteeksi perustuu SeAMKin Strategian 2020–2024 asettamiin tavoitteisiin, joissa on otettu huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön edellyttämät Visio2030:n kehittämisteemat. Strategia määrittää ammattikorkeakoululle yhdeksän kehittämisohjelmaa, joista yksi on Jatkuvan oppimisen kasvu. Kehittämisohjelmassa kasvun mittariksi asetetaan jatkuvan oppimisen opintopisteiden merkittävä lisääminen. Ohjelman mukaan SeAMK toimenpiteitä kasvun toteuttamisessa ovat muun muassa

- Jatkuvan oppimisen prosessien sujuvoittaminen
- Avoimen ammattikorkeakoulun koulutustarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen
- Hyvien opetuskäytänteiden luominen ja jakaminen (pedagoginen kehittäminen)
- Reittien ja polkuopiskelijoiden vähimmäismäärän määrittäminen kaikkiin tutkinto-ohjelmiin
- SeAMK Täydennyskoulutuksen brändin vakiinnuttaminen
- Ulkopuolisen hankerahoituksen hakeminen uusiin jatkuvan oppimisen kokeiluihin.

Valitsemalla jatkuvan oppimisen alueen kohdan 4.1. arviointikohteeksi SeAMK pyrkii tuottamaan arvioita kehittämistoimintansa tueksi jatkuvan oppimisen 1) alueesta ja käsitteistä, 2)

laadullisista ja määrällisistä tavoitteista, 3) seurannan välineistä ja mittareista, 4) organisaatiosta ja toimijoista, 5) suunnittelun prosesseista, ohjeista ja käytännöistä ja 6) kehittämisen prosesseista ja käytännöistä.

Jatkuvan oppimisen palvelut SeAMKissa

Jatkuvalla oppimisella vastataan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. SeAMKissa palveluiden kehittämiseen panostetaan strategian kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti. Palvelukokonaisuus rakentuu seuraavista osa-alueista (Kuvio 4):

Kuvio 4. SeAMKin jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuus.

Avoin ammattikorkeakouluopetus

Avoimessa AMKissa voi suorittaa ammattikorkeakoulu- ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvia opintoja. Avoimen AMK on tarkoitettu kaikille

pohjakoulutuksesta ja iästä riippumatta, YAMK-tason opintoihin edellytetään korkeakoulututkintoa. Opintoja suoritetaan pääsääntöisesti tutkinto-opiskeluryhmien mukana.

Tarjonta koostuu mm. yksittäisistä opintojaksoista, osaamiskokonaisuuksista ja polkuopinnoista. Osaamiskokonaisuudet rakentuvat tutkinto-ohjelmien osista. Avoimessa voi suorittaa myös SeAMKin kaikkiin tutkinto-ohjelmiin sisältyvät yhteiset perusopinnot. Polkuopinnoilla tarkoitetaan avoimina AMK-opintoina suoritettavia tutkinto-ohjelmien ensimmäisen lukuvuoden opintoja. Opiskelu tapahtuu tutkintoryhmien mukana ja polkuopinnot sopivat erityisesti niille, jotka tähtäävät tutkinto-opintoihin.

Avoimen AMKin opinnot ovat SeAMKin tutkintovaatimusten mukaisia opintoja, mutta avoimessa AMKissa ei voi suorittaa tutkintoa. Suoritetut opinnot voidaan soveltuvin osin lukea hyväksi myöhemmin tutkinto-opinnoissa.

SeAMK Täydennyskoulutus

Maksullista täydennyskoulutusta tarjotaan ns. avoimina koulutuksina ja räätälöityinä tilauskoulutuksina. Räätälöidyt koulutukset ovat työelämälähtöisiä toteutuksia, jotka suunnitellaan yhteistyössä asiakkaan kanssa. Koulutustarjonta on sosiaali- ja terveysalapainotteista, ja tavoitteena onkin laajentaa tarjontaa myös muille aloille.

Yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa

Yhteistyöllä halutaan vahvistaa toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden opiskelijoiden urapolkuja. Toisen asteen väyläopintojen tavoitteena on tutustuttaa toisen asteen opiskelijoita AMK-opintoihin ja tarjota mahdollisuus hakeutua erillisvalinnan kautta tutkinto-opiskelijaksi.

Erikoistumiskoulutukset

Erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulujen yhteistyössä toteuttamia koulutuksia, joiden avulla voi syventää alan osaamista. Koulutukset on tarkoitettu työelämässä toimiville, korkeakoulututkinnon jo suorittaneille tai muuten vastaavan osaamisen hankkineille. SeAMKissa erikoistumiskoulutukset ovat sosiaali- ja terveysalapainotteisia.

Työvoimakoulutukset

Työvoimakoulutus on tarkoitettu ensisijaisesti työttömille tai työttömyysuhan alaisille aikuisille, joilla oppivelvollisuus on suoritettu. Työvoimakoulutukset perustuvat ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Yhteistyöopinnot

Yhteistyöopinnoissa korostuu korkeakoulujen välinen yhteistyö. Yhteistyöopintoihin sisältyy mm.

Campus Online -opinnot, joilla tarkoitetaan 20 ammattikorkeakoulun verkko-opintotarjontaa. Tutkinto-opiskelijat sekä polku- ja vaihto-opiskelijat voivat maksuttomasti suorittaa Campus Online -opintoja toisesta ammattikorkeakoulusta ja sisällyttää ne tutkintoonsa.

Jatkuvan oppimisen tarjonnan suunnittelu ja toimeenpano

Tarjonnan suunnittelu toteutetaan yhteistyössä SeAMKin yksiköiden johtajien, koulutuspäälliköiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Opinto tarjonnan suunnittelua ja kehittämistä koordinoi jatkuvan oppimisen erikoissuunnittelija. Säännöllisesti toteutettavissa yhteistyöpalavereissa kartoitetaan opintotarjontaa peilaten sitä mm. havaittuihin osaamistarpeisiin.

Opiskelijahallintoon liittyviä palveluita toteutetaan ja kehitetään yhteistyössä SeAMK Opiskelijapalveluiden kanssa. Keskeisiä prosesseja ovat mm. opinto-oikeuteen, ilmoittautumiseen ja Peppi-käytänteisiin liittyvät käytänteet, ja kehittämistyössä on pyritty erityisesti näiden prosessien selkiyttämiseen. Opiskelijaviestintää toteutetaan sekä opiskelijapalveluiden että avoimen AMKin yhteyshenkilöiden toimesta.

Markkinointia toteutetaan Viestinnän ja markkinoinnin tiimin, jatkuvan oppimisen erikoissuunnittelijan ja yksiköiden yhteistyönä. Markkinoinnissa hyödynnetään erityisesti some- ja hakusanamarkkinointia sekä uutiskirjeitä. Opintotarjonta on esillä nettisivuilla.

Jatkuvan oppimisen ohjausryhmän tehtävänä on ohjata, tukea ja seurata jatkuvan oppimisen tavoitteiden saavuttamista ja kehittämistyön etenemistä. Ohjausryhmä kokoontuu 4–5 kertaa vuodessa. Määrällisenä mittarina on suoritetut opintopisteet. Jatkuvan oppimisen suoritettujen opintopisteiden määrä kasvoi vuonna 2020 n. 36 %. Tavoitteena on saavuttaa 30 000 opintopistettä vuoteen 2024 mennessä.

Jatkuvan oppimisen palveluiden kehittäminen

Jatkuvan oppimisen palveluita kehitetään SeAMK johdon, yksiköiden, jatkuvan oppimisen erikoissuunnittelijan, opiskelijapalvelujen sekä markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijoiden yhteistyönä. Lähtökohtana on asiakaslähtöisen palvelukonseptin luominen. Tarjonnan monipuolistamisen ja lisäämisen lisäksi kehittämistyötä tehdään opintojen toteutuksen (pedagoginen kehittäminen), opintotarjonnan tavoitettavuuden, opiskelijahallinnon sekä markkinoinnin osalta.

Vahvuudet

- Jatkuvan oppimisen osaamiskokonaisuuksien tuottaminen
- Sosiaali- ja terveysalan täydennyskoulutus
- Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa

Kehittämiskohteet

- Ennakointi ja työelämätarpeiden parempi huomioiminen
- Markkinoinnin tehostaminen
- Jatkuvan oppimisen tarjonnan laajentaminen ja prosessien selkiyttäminen

• SeAMK Täydennyskoulutuksen vakiinnuttaminen SeAMK-tasoiseksi

Uusien väylien ammattikorkeakouluopintoihin johtavien väylien edelleen kehittäminen

• TKI-toiminnan ja jatkuvan oppimisen tiiviimpi kytkös

4.1 Jatkuvan oppimisen suunnittelu, organisointi ja kehittäminen

- Auditointiryhmän arvio

SeAMK kehittää jatkuvan oppimisen kokonaisuutta aktiivisesti tarkoituksenmukaiseen suuntaan

Auditointimateriaalien ja -haastatteluiden perusteella SeAMK on tunnistanut jatkuvan oppimisen kehittämistarpeet ja reagoinut niihin toiminnassaan muun muassa organisoimalla jatkuvan oppimisen toteutusta selkeäksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi. Toimintoja tukemaan on palkattu jatkuvan oppimisen erikoissuunnittelija, jonka työnkuva on auditointihaastattelujen mukaan korkeakoulun kannalta merkityksellinen. Konkreettisia esimerkkejä jatkuvan oppimisen rakenteellisesta uudistamisesta ovat nykyään käytössä olevat henkilöstön säännölliset tapaamiset, tavoitteellinen suunnittelu ja toiminnan jatkuva seuranta. Jatkuvan oppimisen tehtävät ja vastuut on kuvattu selkeästi SeAMKin organisaatiossa.

SeAMKissa jatkuvan oppimisen yhteys strategiaan on selvä, sillä jatkuvan oppimisen teemat nousevat strategiasta ja ovat tunnistettavissa henkilöstön toiminnassa. Strategisen seurannan tavoitteet, toimenpiteet, vastuut, seuranta ja mittarit ovat johdonmukaisia. Etenkin liiketoiminta-, kulttuuri- ja sosiaali- ja terveysalat sekä tekniikan alat ovat kasvattaneet jatkuvan oppimisen opintopistemääriään vuodesta 2017 alkaen. Auditointiryhmä suosittelee, että SeAMK kiinnittää huomiota toiminnan tavoitteelliseen kehittämiseen ja selkeiden mittareiden systemaattiseen hyödyntämiseen myös tulevaisuudessa.

Jatkuvan oppimisen erilaiset kohderyhmät huomioidaan toiminnan kehittämisessä

Jatkuvan oppimisen kohderyhmiksi on SeAMKissa tunnistettu alueen työssäkäyvät, alumnit, toisen asteen opiskelijat, toisen asteen opinto-ohjaajat sekä yrittäjät. Eri kohderyhmät on huomioitu jatkuvan oppimisen ehtojen, ohjeistusten ja ilmoittautumiskäytänteiden päivityksissä. Luottamus ja maine -kyselyn kohderyhmään kuuluvat myös jatkuvan oppimisen yhteistyöorganisaatioita.

Avoimen ammattikorkeakoulun polkuopiskelijoiden asema esimerkiksi opiskelijapalautteen antajina ei eroa tutkinto-opiskelijoista. Polkuopiskelijoilla on yhtäläinen oikeus antaa opintojaksopalautetta SeAMKin järjestelmässä ja osallistua opiskelijafoorumi-palautetilaisuuksiin. Polkuopiskelijat on integroitu tutkintokoulutuksen opetusryhmiin. Korkeakoulujen yhdessä toteuttamien opintojen osalta etenkin CampusOnline saa opiskelijoilta kiitosta. Kokonaisuus on hyvin tunnettu opiskelijoiden keskuudessa ja se koetaan osaamisen kehittymistä tukevaksi.

Tällä hetkellä väyläopiskelijat eivät anna palautetta suoraan korkeakoululle, vaan omille oppilaitoksilleen, jotka välittävät ne SeAMKille. Jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuuden seurannan ja kehittämisen kannalta on tärkeää, että opiskelijapalaute on kokonaisuudessaan SeAMKin itsensä hallinnoimaa ja reaaliaikaisesti hyödynnettävää. Auditointiryhmä suosittelee palautteen keräämistä suoraan kaikilta jatkuvan oppimisen opiskelijoilta.

Tilauskoulutuksen arviointi ja kehittäminen on auditointivierailulla tehtyjen havaintojen mukaan työelämälähtöistä. Tilauskoulutusten suunnittelussa ja kehittämisessä kuullaan alueen työelämätoimijoita ja jatkuvan oppimisen palveluita tarjotaan joustavasti ajankohtaisen osaamistarpeen mukaan.

Jatkuvan oppimisen opiskelijat saavat opinto-ohjausta, ja nykyisiin ohjauskäytäntöihin kuuluvat muun muassa yksilö- ja ryhmätapaamiset. Auditointiryhmä suosittelee, että ohjauksessa vahvistettaisiin jatkossa osaamistarpeiden tunnistamista. Tämä tuottaisi ennakointitietoa sekä opiskelijoille että korkeakoululle jatkuvan oppimisen suunnittelun tueksi. Ohjauksen vahvistaminen ja osaamistarpeiden systemaattinen tunnistaminen voisivat tukea myös opinnollistamisen kehittämistä ja jatkuvan oppimisen asiakashankintaa. Lisäksi auditointiryhmä kannustaa SeAMKia hyödyntämään digitaalisia osaamisen johtamisen työkaluja.

Toimiva opinnollistamisen prosessi on keskeinen osa jatkuvan oppimisen kokonaisuutta

Opinnollistamista hyödynnetään SeAMKissa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, muttei samassa määrin jatkuvan oppimisen piirissä. Arviointiryhmä näkee, että etenkin jatkuvan oppimisen prosesseja, käytänteitä ja tunnettuutta olisi syytä kehittää. Nykyiset opinnollistamisen käytännöt eivät ole tunnettuja tai toimiviksi koettuja opiskelijoiden ja opettajien keskuudessa. Opettajien työpajassa nousi esille tarve parantaa opettajien tietoutta, jotta heillä olisi edellytykset kertoa opinnollistamisesta opiskelijoille. Opinnollistamisen käytäntöjä kehitettäessä tulee kiinnittää huomiota niiden riittävään yhdenmukaisuuteen sekä SeAMKin tutkintoon johtavassa että jatkuvan oppimisen koulutuksessa. Selkeät osaamistavoitteet, menetelmät ja arviointikriteerit ovat keskeinen osa sujuvaa opinnollistamisen prosessia.

Opinnollistamisen mahdollisuuksista tulee viestiä laajasti korkeakoulun sisällä niin henkilöstölle, kuin opiskelijoillekin. SeAMKissa toteutetun opinnollistamisen hankkeen tuloksista kannattaa tiedottaa laajasti korkeakouluyhteisön sisällä tunnettuuden lisäämiseksi. Myös työelämätoimijat

on syytä huomioida (opinnollistamisesta viestittäessä). Auditointiryhmä suosittelee tarkastelemaan muun muassa mahdollisuutta tarjota oppimisen ohjaajan koulutusta opinnollistamista hyödyntäen. Lisäksi ryhmä kannustaa SeAMKia vertaisoppimaan muiden ammattikorkeakoulujen hyvistä opinnollistamisen käytänteistä.

Vahva työelämä- ja alumniyhteys näkyy SeAMKin jatkuvan oppimisen palveluissa

Jatkuvan oppimisen toiminnan suunnittelussa on huomioitu työelämän tarpeet ja yhteistyö alueen toimijoiden kanssa on vahvaa. Työelämätoimijoiden mukaan jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuuksiin on mahdollista vaikuttaa joustavasti ja tarjonta on laajaa.

SeAMK toteuttaa yrittäjille räätälöityä ja kohdennettua jatkuvaan oppimiseen liittyvää toimintaa. Yhtenä esimerkkinä ovat aamupalatapaamiset, joiden tavoitteena on saada yrittäjät tunnistamaan jatkuvan oppimisen tarpeitaan ja hyödyntämään SeAMKin tarjoamia räätälöityjä jatkuvan oppimisen koulutuksia. Vaikka yrittäjät on tunnistettu ja huomioitu omana kohderyhmänään, etenkin pieniä yrityksiä voisi huomioida entistä vahvemmin. Hyviksi todettuja toimintamalleja tulisi räätälöidä pienyrityksille ja niiden työntekijöille soveltuviksi.

Jatkuva oppiminen on huomioitu SeAMKin TKI-toiminnassa. Maakuntauudistuksen myötä TKI-toimijat ovat olleet mukana pohtimassa tulevaisuuden osaamistarpeita myös jatkuvan oppimisen näkökulmista. TKI-toiminnan ja jatkuvan oppimisen yhteyttä kannattaisi vahvistaa kartoittamalla selkeämmin ne konkreettiset toimintatavat ja käytännöt, joilla tavoitteisiin tällä hetkellä pyritään. Tämä loisi tietopohjaa tulevaisuuden laaja-alaisemmalle kehitystyölle. TKI-toiminnan ja jatkuvan oppimisen yhteyttä vahvistavista toimintatavoista ja käytännöistä on tarkoituksenmukaista myös viestiä nykyistä aktiivisemmin henkilöstölle ja opiskelijoille.

Alumnien hyödyntäminen jatkuvan oppimisen koulutuksen suunnitteluun osallistujina, vierailijaluennoitsijoina ja TKI-hankkeiden asiakkaina on SeAMKissa kattavaa. Korkeakoululla on käytössään alumnirekisteri vuodesta 2015 alkaen. Alumneille järjestetään säännöllisiä tapaamisia noin kahdesti vuodessa. Uutena toimintona SeAMKissa on otettu käyttöön vuoden alumnin valitseminen. Liiketoiminnan alalla alumneja hyödynnetään myös uraohjauksessa. Auditointiryhmä suosittelee hyvien alumnikäytäntöjen laajentamista myös muille aloille. Toisen vuotuisen alumnitapaamisten teemaksi voisi ottaa jatkuvan oppimisen. Alumneista on mahdollista saada paitsi jatkuvan oppimisen palveluiden asiakkaita, myös kokemusasiantuntijoita kertomaan tutkinto-opiskelijoille jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista.

Saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys ovat jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuuden menestyksen avain

SeAMK on itsearviointiraportissaan nostanut kehittämiskohteekseen jatkuvan oppimisen palveluiden markkinoinnin tehostamisen. Auditointivierailun perusteella SeAMK kuitenkin

toteuttaa varsin monipuolista markkinointia jatkuvan oppimisen kokonaisuuksista eri kohderyhmät huomioiden. Jatkuvaa oppimista markkinoidaan uutiskirjeiden, verkkosivujen, intran ja sosiaalisen median kautta. Markkinoinnissa on huomioitu hakukoneoptimointi. Lisäksi jatkuvan oppimisen markkinoinnissa hyödynnetään verkostoja, yrittäjätapaamisia, messuja, tapahtumia sekä maakuntakorkeakoulua. Maakuntakorkeakoulua hyödynnetään etenkin alueen yritysten tavoittamiseksi. Markkinoinnin osalta on lisätty yhteistyötä ja kanavien tehokkuutta seurataan jatkuvasti.

Auditointiryhmän havaintojen mukaan jatkuvan oppimisen markkinoinnin tehostamisen osalta huomiota tulee kiinnittää jatkuvuuteen ja viestinnän vaikuttavuuden seurantaan. Markkinointiin on otettu mukaan monipuolisesti eri kanavia ja monimuotoiset kohderyhmät on huomioitu. Tulevaisuudessa on tärkeää tunnistaa kullekin kohderyhmälle toimivat kanavat ja hyödyntää niitä tehokkaasti.

Jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuutta on aiheellista myös selkeyttää paitsi palveluiden kohderyhmille myös tutkinto-opiskelijoille ja henkilöstölle. Vaikka henkilöstön mukaan jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista viestitään tutkinto-opiskelijoille, ei jatkuva oppiminen ollut vierailulla haastateltujen opiskelijajärjestöjen edustajien keskuudessa käsitteenä tunnettu ja ymmärrettävä. Jatkuvan oppimisen sisältöjen tunnettuuden vahvistaminen loisi paremmat edellytykset palveluiden hyödyntämiselle valmistumisen jälkeen. SeAMKin kannattaa myös pohtia, voisiko jatkuvan oppimisen ja tutkintokoulutuksen synergiaa lisätä esimerkiksi tukemalla työelämässä olevien ja tutkinto-opiskelijoiden toisiltaan oppimista. Vahvempi synergia voisi tuoda hyötyjä myös resursoinnin näkökulmasta.

Auditointiryhmä suosittelee, että oppimisen palveluita voisi kehittää nykyistä asiakaslähtöisemmiksi, sillä palvelut ovat varsin monipuolinen kokonaisuus ja opiskeluväyliä on useita. Jatkuvan oppimisen palveluihin on helpompi hakeutua, kun asiakas tunnistaa itselleen sopivan väylän tai tavan opiskella ja näistä on konkreettista tietoa saatavilla. Jatkuvan oppimisen verkkototeutusten lisääminen laajentaisi palveluiden saavutettavuutta ja sitä kautta kasvattaisi mahdollista asiakaskuntaa. Jatkuvan oppimisen tarjontaa suunnitellessa on tärkeää huomioida kohderyhmän moninaisuus ja erilaiset opiskelu- ja digitaidot. Auditointiryhmä suosittelee SeAMKia luomaan selkeän suunnitelman, miten ja millaisella vuotuisella aikataululla eri kohderyhmien tarpeita kartoitetaan.